5.SINIF TÜRKÇE

GEÇİŞ VE BAĞLANTI İFADELERİ

instagram: @eyup_hayta

Geçiş ve bağlantı ifadeleri, konuşma ve yazı dilinde düşüncelerimizi daha düzenli, anlaşılır ve akıcı bir şekilde ifade etmemizi sağlayan "yönlendirme işaretleri" gibidir. Bu ifadeler olmadan cümleler ve fikirler birbirinden kopuk, dağınık ve bağlantısız görünebilir.

Temel işlevleri şunlardır:

Bir cümledeki düşünceler arasında ilişki kuran, geçişi veya bağlantıyı sağlayan sözcük ve sözcük gruplarıdır. Bu ifadeler, anlamı güçlendirir ve cümlenin akışını kolaylaştırır. Geçiş ve bağlantı ifadeleri cümle içinde çeşitli işlevler (görev) üstlenir.

1. Zıtlık (Karşıtlık) Bildirme

- **Kullanılan İfadeler**: ama, fakat, lakin, oysaki, halbuki, ne yazık ki, buna karşılık

İşlevi: Bir düşüncenin tersini söylemek veya beklenmedik bir sonucu belirtmek için kullanılır.

Örnek:
"Dışarısı çok sıcaktı ama içerisi serindi."
"Çok çalıştım fakat istediğim sonucu alamadım."

2. Seçenek Belirtme

- **Kullanılan İfadeler**: ya ... ya, veya, yahut

İşlevi: İki veya daha fazla seçenekten birini ifade etmek için kullanılır.
Örnek:
"Ya beni dinlersin ya da sonuçlarına katlanırsın."
"Kahve veya çay içebilirsin."

3. Ekleme

- **Kullanılan İfadeler**: ve, ile, hem ... hem, ayrıca, bunun yanında, üstelik, ayrıca

İşlevi: Benzer düşünceleri, eylemleri veya nesneleri birbirine bağlamak veya listeye yeni bir şey eklemek için kullanılır.
Örnek: "Evimiz hem okula hem de yurda yakındı."
"Ödevlerimi bitirdim ayrıca soru da çözdüm."

4. Sonuç Bildirme·

- **Kullanılan İfadeler**: sonuç olarak, özetle, böylece, kısacası, yani, bu nedenle

İşlevi: Söylenenlerden çıkan ana fikri veya sonucu özetlemek için kullanılır.
Örnek: "Projeyi zamanında yetiştiremedik sonuç olarak müşteriyi kaybettik."
"Çok yoruldum kısacası dinlenmeye ihtiyacım var."

5. Örnekleme

- **Kullanılan İfadeler**: örneğin, mesela, söz gelimi

İşlevi: Anlatılan soyut bir düşünceyi somutlaştırmak için örnek vermekte kullanılır.
Örnek:
"Bazı hayvanlar gece avlanır örneğin baykuş ve yarasa."
"Pek çok meyve C vitamini içerir mesela portakal ve kivi.

6. Vurgulama

- **Kullanılan İfadeler**: özellikle, açıkçası, hatta, üstelik, aslında

İşlevi: Bir düşünceyi daha güçlü bir şekilde belirtmek veya dikkati çekmek için kullanılır. Okuyucunun dikkat etmesi istenen ifadelerden önce vurgulayıcı sözcükler kullanılır.
Örnek:
"Tüm sınıf, özellikle de Ahmet, bu konuda çok başarılı."
·"Telefonu beğendim hatta telefonlar içinde en iyisi diyebilirim."

www.haytaakademi.com

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili olan geçiş ve bağlantı ifadelerinin altlarını çizip işlevlerini altlarına yazınız.

Yemekler çok lezzetliydi ayrıca servis de çok hızlıydı.

(.....)

Bugün çok yoruldum üstelik yarın erken kalkmam gerekiyor.

(.....)

Tatile gidebilmek için hem para biriktirmeli hem de iş yerinden izin almalısın.

(.....)

Dışarı çıkarken yağmurluğunu al çünkü hava bulutlanmaya başladı.

(.....)

Telefonum çalıyor ama bir türlü sesi duyulmuyor.

(.....)

Film çok sürükleyiciydi ayrıca oyuncuların performansı da olağanüstüydü.

(.....)

Sanatın her dalıyla ilgileniyor örneğin seramik ve yağlı boya çalışmaları var.

(.....)

Ya bu işi düzgünce yaparsın ya da kapının önüne koyulursun.

(.....)

Ege'nin her mevsimi güzeldir özellikle baharda doğa âdeta yeniden doğar.

(.....)